

NATUUR TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!

Je gaat aan de slag met natuur toegankelijk maken voor iedereen. Waar moet je op letten?

De basis voor succes is 'SAMEN'

tip 1

Betrek vanaf het begin ervaringsdeskundigen. Bezoek met hen een route of speelnatuurplek en leg de bevindingen vast in een rapport. Daarin staat precies beschreven wat je zelf, en soms ook andere partijen (een weg-eigenaar, OV-aanbieder) moeten doen om een route of speelnatuurplek aan te passen. Kenniscentrum Groen & Handicap kan je hierbij helpen.

Gebruik de vijf sporen van toegankelijkheid:

tip 2

1. Bereikbaarheid inclusief toegankelijkheid van faciliteiten

Bekijk het totaalplaatje. Onderzoek de bereikbaarheid met het OV en de auto, maar ook het vervolg. Je kunt bijvoorbeeld de bus wel uit op een verhoogde halte, maar vervolgens is er geen toegankelijk pad. Of er is wel een gehandicaptenparkeerplaats, maar de ondergrond is van kiezelstenen.

2. Begaanbaarheid van de route en van belevingsvoorzieningen

Een pad hoeft niet geasfalteerd te zijn om toegankelijk te zijn. Een goed alternatief is een halfverhard pad met een natuurlijke uitstraling. Voorkom fysieke drempels zoals gaten, boomwortels, steile hellingen, vee- of wildroosters. Ook boogbruggetjes en hekken kunnen een hindernis zijn. En denk ook aan de paden naar uitkijpunten en vogelhutten (met kijkgaten op rolstoelhoogte!) en aan bereikbare (picknick)banken. Dit laatste was voor ons echt een eye-opener: dat er naast een bank voldoende ruimte is voor een rolstoel, zodat bezoekers naast elkaar kunnen zitten en van hetzelfde uitzicht kunnen genieten. We verwijzen graag naar het Handboek Samen op Pad (zie relevante

links) met veel suggesties voor de verbetering van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en beleefbaarheid van natuurgebieden. De natuur is grillig. Soms kom je op een route een steile helling tegen. Daarom hanteren wij voor onze routes een indeling: geschikt voor handbewogen rolstoel, rolstoel met begeleiding, of scootmobiel. Dat communiceren we via onze website.

3. Informatievoorziening verbeteren

Van ervaringsdeskundigen hebben we geleerd dat mensen met een beperking vooraf willen weten wat ze in onze natuurgebieden kunnen verwachten. Ze bereiden zich goed voor. Op onze website hebben we de praktische en route-informatie dan ook uitgebreid met behulp van een checklist informatievoorziening. Ook in het veld geven we preciezer aan wat men kan verwachten. Hiermee slechten we psychische drempels.

4. Bekendheid vergroten

Als je niet weet dat de natuur er ook voor jou is, kom je er niet. Die onbekendheid moeten we wegnemen. De eerste stap werd gezet door het betrekken van ervaringsdeskundigen bij ons project. Zij vormden onze eerste ambassadeurs. De Week van de Toegankelijkheid en onze campagne, die t/m december loopt, is de tweede stap. Maar we moeten ons blijvend inspannen om de bekendheid van aan aanbod te vergroten.

5. Kennis, houding en gedrag (internalisatie)

Ook bij onszelf moeten we een mentale barrière slechten. De toegankelijkheid voor iedereen moet in al ons werk doorwerken – het is meer dan alleen een route en het is niet af als de route er ligt. We hebben met de lokale teams van boswachters kick-off's gehouden over het onderwerp. Hoe belangrijk vind je het en wat kun je zelf met het onderwerp? Dit leidt hopelijk tot een veranderde houding.

tip 3

Onbeperkt genieten voor iedereen!

Een mooie natuurervaring of échte verwondering vergeet je niet gauw. Zo'n beleving willen we iedereen bieden. Dit vergt een goede route-keuze en een andere inrichting van de speelnatuurplekken. Een route kan weliswaar goed begaanbaar zijn, maar wat is de beleving?

We realiseerden ons bijvoorbeeld dat een rolstoelgebruiker de natuur vanaf een andere hoogte beleeft. Rietkragen, lage struiken en omheining belemmeren soms de beleving voor rolstoelgebruikers. En tot dusver hebben wij ons vooral gericht op wandelroutes, terwijl ook andere routes mogelijkheden bieden: met kano, scootmobiel of off road (struïn).

Leerpunt voor ons was om beleeftips vaker te richten op andere zintuigen dan 'zicht', dus ook voelen van bijvoorbeeld mos, proeven van bramen, ruiken van paddenstoelen etc. Voor de inrichting van Speelnatuur van OERRR bleek het samen kunnen spelen essentieel te zijn. De Speeltuinbende was daarbij een goed testteam.

Relevante links:

www.natuurmonumenten.nl/onbeperktgenieten
www.natuurzonderdrempels/Handboek-Samen-op-Pad
www.goedevorbeelden.nu
www.speeltuinbende.nl